

nástroje. Tyto nástroje byly zaznamenány v 38,2 % škol. Formativní hodnocení žáků s odlišným mateřským jazykem používali učitelé a učitelky ve více než polovině škol. O pokrocích ve výuce byli pravidelně informováni žáci i zákonní zástupci v 64,7 % škol.

V případě, že žák s odlišným mateřským jazykem ve výuce selhává, zjišťovali učitelé a učitelky ve většině škol příčinu tohoto selhávání (porozumění žáka instrukcím, porozumění úkolům, porozumění slovní zásobě) a hledali vhodné způsoby výuky, které odpovídají potřebám žáků a umožňují jejich úspěšné zapojení. Pouze v necelé pětině škol učitelé a učitelky posuzovali výkon s ohledem na cíle plánované v individuálním vzdělávacím plánu nebo ve vyrovnávacím plánu a reflektovali jejich reálnost a dosažitelnost (to je však ovlivněno nízkým podílem škol, které takové plány využívají – cca 30 %).

Z výsledků inspekční činnosti je patrné, že jazykové a obsahové cíle pro žáky s odlišným mateřským jazykem jsou stanovovány pouze v malém podílu škol. Učitelé a učitelky žáky s odlišným mateřským jazykem individuálně podporují, přizpůsobují obsah jazykovým možnostem žáků, ovšem již méně výuku a zadávání úkolů doprovázejí názornými pomůckami pro usnadnění porozumění. Okolo 50–60 % škol se zabývalo klimatem třídy ve vazbě na přítomnost žáků s odlišným mateřským jazykem.

4.2.3 Spolupráce se zákonnými zástupci

Při inspekční činnosti byla pozornost zaměřena také na podporu, kterou poskytují školy zákonným zástupcům žáků s odlišným mateřským jazykem. Důraz byl kladen zejména na porozumění. Bylo zjišťováno, zda škola důležité materiály překládá do mateřského jazyka rodičů žáků s odlišným mateřským jazykem, případně do pro ně srozumitelného světového jazyka, zda využívá v případě potřeby služby komunitních tlumočnicků, a to zejména při důležitých setkáních, či zda pravidelně informuje zákonné zástupce žáka o prospěchu, chování, způsobu podpory a o celkovém zapojení žáka do chodu školy a do vzdělávacího procesu.

Tabulka č. 42 Škola využívá pro rodiče důležité materiály přeložené do jejich mateřského jazyka, eventuálně do pro ně srozumitelného světového jazyka

Oblasti	Podíl škol v %
Školní řád, povinnosti žáků a zákonných zástupců předává škola ve srozumitelné podobě (elektronicky, přeložené, zajištěné tlumočení)	20,6
V odůvodněných případech (například při neplnění povinností) ověřuje škola porozumění	14,7
Pozvánky a informace o důležitých akcích školy (třídní schůzky, škola v přírodě, výlet atd.) předává ve srozumitelné podobě	47,1

Pouze pětina škol předávala školní řád s právy a povinnostmi žáků a jejich zákonných zástupců ve srozumitelné podobě (např. elektronicky či přeložený). Porozumění těmto dokumentům ověřilo 14,7 % škol. V necelé polovině škol byly předávány pozvánky a informace o důležitých akcích školy (např. třídní schůzky) ve srozumitelné podobě. Střední školy tak přizpůsobují materiály předávané rodičům žáků s odlišným mateřským jazykem v menší míře než školy základní a mateřské. Riziku zkeslení při komunikaci se zákonnými zástupci lze předcházet také využitím služeb tlumočnicků. Při důležitých setkáních (např. přijetí do školy, třídní schůzky, jednání vztahující se k prospěchu či chování žáka) zjišťuje 35,3 % škol, zda si s sebou zákonní zástupci přivedou tlumočnicka. V 23,5 % škol zajišťuje škola služby tlumočnicka sama (případně ve spolupráci s regionálními organizacemi). Je však nutné vzít v potaz také situace, kdy uzpůsobení dokumentů nebo přítomnost tlumočnicků nebyly vzhledem k jazykovým dovednostem rodičů potřeba.